

Zemědělské odborné učiliště Dobřany

1948 - 1979

Číslo listu NAD: 863

I. Vývoj původce archivního souboru

Inventář zahrnuje nejen archiválie Zemědělského odborného učiliště Dobřany 1948 – 1979, ale i archiválie všech škol, působících pod správou školy s tímto názvem či jejich právních předchůdců: Lidové školy hospodářské, Základní odborné školy rolnické, Střediska pracujícího dorostu, Zemědělské učňovské školy, Zimní školy zemědělské mládeže, Střední zemědělské technické školy (pro funkcionáře JZD a socialistických organizací) a Zemědělské mistrovské školy.

Ve školním roce 1948/1949 fungovala v Dobřanech dle materiálů uložených v SOkA Plzeň – jih v Blovicích **Lidová škola zemědělská**. Byla umístěna v budově Národní školy v Dobřanech. Ještě v I. pololetí tohoto školního roku došlo na základě výnosu ministerstva školství a osvěty ze dne 19. 6. 1948 č. A-92.243-IVa (Změna názvu povinných škol zemědělského a hospodářského směru) ke změně jejího názvu na **Základní odbornou školu rolnickou** v Dobřanech. Do Dobřan byla počátkem školního roku 1949/1950 přestěhována ZOŠR z Přeštic a sloučena se ZOŠR Dobřany. V té době byla už škola umístěna ve vlastní budově v Radniční ulici v Dobřanech (viz. text dopisu ZOŠR z 27. 8. 1949, který je uložen ve fondu MěNV Dobřany v inv. č. 276). ZOŠR byly tříleté, přičemž vyučování v I. a II. ročníku probíhalo po dobu tří měsíců a ve III. ročníku docházeli žáci do školy čtyři měsíce, ve školním roce 1951/1952 se stalo vyučování na tomto typu škol denní jednoleté.

Vedle ZOŠR byly ve školním roce 1949/1950 zavedeny jednoleté školy rolnické jako výběrové, specializované pro určitý výrobní směr. Tento typ školy existoval i v Dobřanech. Dokladem o jeho existenci je třídní výkaz této školy z r. 1951/1952 (inv. č. 9).

V roce 1952 byla Základní odborná škola rolnická v Dobřanech v souladu s realizací vládního usnesení o reorganizaci zemědělských škol přeměněna na **Středisko pracujícího dorostu** v Dobřanech. Tato střediska byla zrušena v roce 1953 zákonem č. 31/1953 Sb. o školské soustavě a vzdělávání učitelů a zároveň byla nahrazena učňovskými školami. Stalo se tak na základě vládního nařízení č. 19/1954 Sb. o náboru a přípravě mládeže k povolání mimo učiliště státních pracovních záloh. Do školního roku 1961/1962 byla škola zaměřena na učební obor pěstitel - chovatel, který byl v roce 1962 na základě usnesení strany a vlády převeden do Zemědělského odborného učiliště v Blovicích a při škole v Dobřanech byl od školního roku 1961/1962 zřízen nový typ zemědělské učňovské školy, a to nástavbový obor zemědělský mechanizátor (viz. zpráva o hodnocení školního roku 1961/1962, ONV PJ, odbor školství, balík č. 60). Od roku 1963 zůstala v Dobřanech pouze ZUŠ s obory opravář zemědělských strojů a nástavbový zemědělský obor mechanizátor.

Zejména pro děti samostatně hospodařících rolníků byly na základě výnosu ministerstva zemědělství č. 176.828/1954-228 zřízeny zimní školy zemědělské mládeže. Tento typ školy byl zřízen v roce 1954 i v Dobřanech a fungoval do roku 1958, kdy tyto školy byly opět zrušeny výnosem ministra zemědělství a lesního hospodářství č. 141/1958 o zrušení zimních škol zemědělské mládeže (č. j. 811-139.667/1958 ze dne 2. 7. 1958). Školy byly jednoleté a vyučování v nich probíhalo od listopadu do dubna.

V roce 1956 byla otevřena Zemědělská mistrovská škola oboru pěstitelského a chovatelského v Dobřanech. Byla zaměřena na vzdělávání dospělých s praxí v zemědělství. Jak vyplývá z následujících informací, byla mistrovská škola zemědělská zřízena v Dobřanech jako hlavní škola, při které fungovala UŠZ oboru pěstitel – chovatel s 2-letým učebním poměrem. V roce 1960/1961 byla při ZMŠ dále zřízena jednoletá ZTŠ pro funkcionáře JZD a ostatních zemědělských závodů (viz Organizační řád ZMŠ z 1. 9. 1960, fond ONV PJ, odbor školství, balík č. 57, referát pro členskou schůzi ROH z 2. 6. 1991, fond ONV PJ, odbor školství, balík č. 60). Organizační řád Zemědělské mistrovské školy v Dobřanech ukládal ZMŠ, aby po stránce pedagogické a hospodářské zajišťovala USŽ oboru pěstitel – chovatel ve svém obvodu, zároveň řediteli ZMŠ ukládal řídit a kontrolovat činnost UŠZ a jednoleté ZTŠ. ZMŠ měla svůj školní statek. Posledním rokem, kdy se v Dobřanech vyučovalo na ZMŠ byl rok 1962/1963. Poté byla ZMŠ v Dobřanech zrušena.

Spolu se ZMŠ a učňovsko školou sídlila v budově ZMŠ v Dobřanech i SZTŠ. Tyto školy byly zřizovány na základě zákona č. 86/1960 Sb. o soustavě výchovy a vzdělávání. V Dobřanech byla SZTŠ otevřena jako jednoletá a střední odborné vzdělání na ní získávali funkcionáři socialistických zemědělských závodů. Doklady o její činnosti uložené ve fondu ZOU Dobřany máme z let 1960/61, 1961/62 (inv. č. 44, 45, 130, 131). Z nezpracovaných písemností fondu ONV PJ, školský odbor, mj. vyplývá, že SZTŠ byla v roce 1963 převedena do Stoda (viz nedatovaná Zpráva o situaci v zemědělském školství uložená v balíku č. 60).

Novou etapu ve vývoji zemědělského učňovského školství přineslo usnesení vlády ČSR č. 201 z 18. 8. 1975 k úkolům vyplývajícím z usnesení předsednictva vlády ČSSR č. 163 ze dne 1. 7. 1976 o výchově kvalifikovaných pracovníků pro zemědělství. Podle tohoto usnesení byl proveden převod zemědělských odborných učilišť z působnosti Ministerstva školství a kultury ČSR do působnosti Ministerstva zemědělství a výživy ČSR. Zemědělská odborná učiliště v Zpč. kraji byla k 1. 7. 1976 převedena z působnosti odboru školství KNV do působnosti Krajské zemědělské správy v Plzni. Od 1. 1. 1977 převzal zemědělská odborná učiliště do řízení Institut výchovy a vzdělávání MZVŽ ČSR v Praze. Řízení zemědělských odborných učilišť v Západočeském kraji převzal Krajský institut výchovy a vzdělávání

MZVŽ ČSR v Plzni. V I. pololetí školního roku 1977/1978 byla ukončena činnost zemědělské učňovské školy a v jejím místě začal fungovat Krajský institut výchovy a vzdělávání MZVŽ ČSR v Plzni, vzdělávací středisko Dobřany, který pořádal specializované kurzy, kurzy cyklické průpravy a odborné semináře pro zemědělské odborníky z praxe.

Ředitelé školy: 1949 – 1953 Josef Ptáček, 1953 – 1958 ing. Pašek, 1958 – 1966 ing. Divín, 1966 – 1975 ing. Vlastimila Divínová, 1975 – 1978 ing. Jaroslava Korotvičková.

II. Vývoj a dějiny archivního souboru

Fond vznikl činností původců, jejichž agenda na sebe navazuje, a zároveň i činností původců, kteří nebyli samostatnými organizačními a hospodářskými jednotkami. Fond tvoří následující původci: Lidová škola zemědělská v Dobřanech (1948), Základní odborná škola rolnická v Dobřanech (1948 – 1952), Středisko pracujícího dorostu v Dobřanech (1952 – 1953), Zemědělská učňovská škola v Dobřanech (1953 – 1978), Zimní škola zemědělské mládeže v Dobřanech (1954 – 1958), Zemědělská mistrovská škola pro pracovníky zemědělských závodů v Dobřanech (1956 – 1963), Střední zemědělská technická škola v Dobřanech (1960 – 1963) a Zemědělské odborné učiliště v Dobřanech (1977 – 1979).

Do Státního okresního archivu Plzeň – jih se sídlem v Blovicích byla první část fondu předána 22. 9. 1993 ze Středního odborného učiliště zemědělského v Sušici. Archiv převzal 72 knih a 6 balíků písemností z let 1922 – 1978. Do knihy přírůstků byly písemnosti zapsány pod č. př. 926. Z tohoto přírůstku byly při inventarizaci fondu vyčleněny písemnosti Zemědělské odborné školy rolnické v Přešticích z let 1923 – 1947, které vytvořily samostatný fond (0,18 bm). Dále byly z tohoto přírůstku vyčleněny písemnosti učňovských škol v Sušici a Volšanech z let 1958/59 (0,02 bm), které byly delimitovány do SOkA Klatovy (č. j. SOAP/050-0081/2007- 40.02)

Ze SOUZ Sušice byl 24. 5. 1995 předán do SOkA PJ v Blovicích 1 balík písemností fondu ZOU Dobřany z let 1952 – 1978. Do knihy přírůstků byly písemnosti zapsány pod č. př. 1158.

Vedením Státního statku Křimice byl do SOkA PJ v Blovicích předán balík písemností zrušeného ZOU Dobřany z let 1962 – 1979 dne 26. 3. 1997. Do knihy přírůstků byly písemnosti zapsány pod č. př. 1265.

Z tohoto přírůstku byl do SOkA Klatovy delimitován na základě věcné příslušnosti Protokol o závěrečných učňovských zkouškách z 6. 7. 1979, které proběhly na Zemědělském odborném učilišti krajského institutu výchovy a vzdělávání v zemědělství a výživě v Sušici (delimitační protokol č. j. SOAP/050-0081/2007- 40.02).

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Fond obsahuje 52 knih třídních výkazů z let 1948 – 1965 a 8 kartónů spisů z let 1954 – 1979.

Časový rozsah knih je daný počátkem a koncem školního roku. Časový rozsah u spisů – závěrečné zkoušky, závěrečné mistrovské zkoušky a protokoly o maturitních zkouškách je daný rokem konání této zkoušky.

Je mezerovitý. Chybí zápisy z pedagogických rad, podací protokoly, třídní výkazy I. A z let 1952/53. Fond je zachovalý.

Vnitřní skartace byla ve fondu provedena dne 12. března 2007. Vyřazeno bylo 0,54 bm písemností z let 1950 – 1978. Protokol o vnitřní skartaci (č. j. SOAP/050 - 0080/2007) je součástí spisu o fondu.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního souboru

Fond zahrnuje období let 1948 – 1979. Ze spisového materiálu fondu lze získat ucelený přehled o činnosti školy, výsledcích učňů a jejich klasifikaci.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a zpracování archivní pomůcky

V květnu 2006 fond uspořádala, v březnu 2007 inventární seznam sestavila a archivní pomůcku vypracovala pracovnice Státního okresního archivu Plzeň – jih se sídlem v Blovicích Jana Mašková.

V Blovicích 13. 3. 2007

.....
Jana Mašková

I n v e n t á r n í   s e z n a m

Inventární číslo	Obsah	Časový rozsah	Číslo ev. j.
------------------	-------	---------------	--------------

I. Knihy *Evidenční knihy*

Lidová škola hospodářská, Základní odborná škola rolnická

1	Třídní výkaz, tř. kniha I. třída	1948 – 1949	K 1
2	Třídní výkaz, tř. kniha II. třída	1948 – 1949	K 2
3	Třídní výkaz, tř. kniha I., II. třída	1949 – 1950	K 3
4	Třídní výkaz, tř. kniha II. A třída	1949 – 1950	K 4
5	Třídní výkaz, tř. kniha II. B třída	1949 – 1950	K 5
6	Třídní výkaz, tř. kniha III. A třída	1949 – 1950	K 6
7	Třídní výkaz, tř. kniha III. B třída	1949 – 1950	K 7
8	Třídní výkaz I. třídní výběr školy	1951 – 1952	K 8
9	Třídní výkaz I. třída	1951 – 1952	K 9
10	Třídní výkaz I. B třída	1951 – 1952	K 10
11	Třídní výkaz III. třída	1951 – 1952	K 11

Středisko pracujícího dorostu

12	Třídní výkaz I. A třída	1952 – 1953	K 12
13	Třídní výkaz I. B třída	1952 – 1953	K 13

Zemědělská učňovská škola

14	Třídní výkaz I. A třída	1953 – 1954	K 14
15	Třídní výkaz I. B třída	1953 – 1954	K 15
16	Třídní výkaz I. A třída	1954 – 1955	K 16
17	Třídní výkaz I. B třída	1954 – 1955	K 17
18	Třídní výkaz I. A třída	1955 – 1956	K 18
19	Třídní výkaz I. B třída	1955 – 1956	K 19
20	Třídní výkaz I. třída	1956 – 1957	K 20
21	Třídní výkaz I. třída	1958 – 1959	K 21
22	Třídní výkaz II. třída	1958 – 1959	K 22
23	Třídní výkaz I. třída	1959 – 1960	K 23
24	Třídní výkaz II. třída	1959 – 1960	K 24

Inventární číslo	Obsah	Časový rozsah	Číslo ev. j.
25	Třídní výkaz I. třída	1960 – 1961	K 25
26	Třídní výkaz II. třída	1960 – 1961	K 26
27	Třídní výkaz I. třída	1961 – 1962	K 27
28	Třídní výkaz I. A třída	1962 – 1963	K 28
29	Třídní výkaz I. B třída	1962 – 1963	K 29
30	Třídní výkaz I. A třída	1963 – 1964	K 30
31	Třídní výkaz I. B třída	1963 – 1964	K 31
32	Třídní výkaz II. třída	1963 – 1964	K 32
33	Třídní výkaz II. A třída	1963 – 1964	K 33
34	Třídní výkaz I. A třída	1964 – 1965	K 34
35	Třídní výkaz I. B třída	1964 – 1965	K 35
36	Třídní výkaz II. A třída	1964 – 1965	K 36
37	Třídní výkaz II. B třída	1964 – 1965	K 37
38	Třídní výkaz III. A třída	1964 – 1965	K 38
39	Třídní výkaz III. B třída	1964 – 1965	K 39
<u>Zimní škola zemědělské mládeže</u>			
40	Třídní výkaz, tř. kniha I. třída	1954 – 1955	K 40
41	Třídní výkaz, tř. kniha I. třída	1956 – 1957	K 41
42	Třídní výkaz, tř. kniha I. třída	1957 – 1958	K 42
<u>Střední zemědělská technická škola pro funkcionáře JZD</u>			
43	Třídní výkaz I. třída – pěstitel, chovatel	1960 – 1961	K 43
44	Třídní výkaz I. třída	1961 – 1962	K 44
<u>Zemědělská mistrovská škola</u>			
45	Třídní výkaz I. třída - pěstitel	1956 – 1957	K 45
46	Třídní výkaz I. třída – pěstitel	1957 – 1958	K 46
47	Třídní výkaz I. a II. třída - pěstitel, chovatel	1958 – 1959	K 47
48	Třídní výkaz I. a II. třída - pěstitel	1959 – 1960	K 48
49	Třídní výkaz I. třída – pěstitel, chovatel	1961 – 1962	K 49
50	Třídní výkaz I. třída – zemědělský mechanik (nástavba)	1962 – 1963	K 50

Inventární číslo	Obsah	Časový rozsah	Číslo ev. j.
------------------	-------	---------------	--------------

51	Třídní výkaz II. třída – pěstitel, chovatel	1962 – 1963	K 51
----	---	-------------	------

II. Spisový materiál *Spisy*

Základní učňovská škola, Základní odborné učiliště

52	Seznamy učňů	1965 – 1979	N 1
53	Katalogové listy učňů	1962 – 1974	N 1
	Katalogové listy učňů	1972 – 1978	N 2
54	Plány učňovských zkoušek	1969 – 1977	N 2
55	Závěrečné učňovské zkoušky	1959 – 1965	N 2
	Závěrečné učňovské zkoušky	1965 – 1967	N 3
	Závěrečné učňovské zkoušky	1967 – 1969	N 4
	Závěrečné učňovské zkoušky	1970 – 1972	N 5
	Závěrečné učňovské zkoušky	1973 – 1977	N 6
	Závěrečné učňovské zkoušky	1977 – 1978	N 7
56	Závěrečné učňovské zkoušky opravné	prosinec 1969	N 7
57	Závěrečné učňovské zkoušky opravné	prosinec 1973	N 7
58	Pracovní smlouvy učňů	1954 – 1977	N 7
59	Celoroční plán práce školy	1976 – 1977	N 7

Zemědělské odborné učiliště

60	Celoroční plán práce školy	1977 – 1978	N 7
----	----------------------------	-------------	-----

Střední zemědělská technická škola

61	Protokoly o maturitních zkouškách	1961 – 1962	N 8
----	-----------------------------------	-------------	-----

Zemědělská mistrovská škola

62	Závěrečné mistrovské zkoušky	1958 – 1963	N 8
----	------------------------------	-------------	-----

Základní údaje o fondu a inventáři

Název archivní pomůcky	Zemědělské odborné učiliště Dobřany
Časový rozsah archivní pomůcky	1948 – 1979
Počet evidenčních jednotek	59 (51 úředních knih, 8 kartónů)
Počet inventárních jednotek	62
Rozsah v bm	1,42 (0,46 bm úřední knihy; 0,96 bm kartóny)
Stav ke dni	13. 3. 2007
Archivní soubor zpracovala	Jana Mašková
Archivní pomůcku zpracovala	Jana Mašková

Nově vymezené a revidované evidenční jednotky při GI 2012-2013

Název archivní pomůcky:	Zemědělské odborné učiliště Dobřany
Značka archivního fondu:	ZOU Dobřany
Časové rozmezí:	1948-1979
Počet inventárních jednotek:	62
Počet evidenčních jednotek:	59 (51 úředních knih, 8 kartónů)
Rozsah v bm:	1,42 bm
Stav ke dni:	23. 1. 2013
Vypracovala:	Jana Mašková

